

ՄԵՃՄՈՒՄԻ ԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
M E D J M O U A - I - A H B A R
Grand'Rue de Péra, Taxis 65

Համբարսաւ իրի տե՛սաւ եւսնի ՉԱՐՇԵՆՊԻՆ ՎԵ ԶՈՒՄԱՍ ԻՐԹԵՍԻ
Կիրակիի Անշուր օրնուն

مجموعة اخبار

المواظاة تقسيم جاده ی نومرو ٦٥

ՂԱԶԵԹԱՄԸՆ ԱՊՐԵՆ ԶԻՅԱԹԱՐԸ. — Իսթանպուլ իշխն սէնէլիկի 60 դրուշ, = 6 արդը 35. = Թաշրա իշխն սէնէլիկի 85, = 6 արդը 45 զշ. արդ. = Բոսթա իւնէթի պիդէ ալիտ տիր. = 15 կիւնիւ. ք նիւսիւսի 60 բարա տըր. = ԻՂԱՄԹ ՇԱՐԹԱՐԸ. = Ինճի սահիֆէնի պէնէր արասը 5, Յնճի վէ Յիւնիսի սահիֆէնի պէնէր արասը 8, վէ Կիւնիսի սահիֆէնի պէնէր արասը 1 դրուշ տուր. = 2 օգ տէֆա տէրճ իսթիլէնէր իւնիսի իշխն արդըս բազարը օրունուր. = Նիւսիսի 30 բր արդ.:

Ղազէթայա միւլէալիք խուսուսթ իշխն ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՕՂԱՅԵԱՆ միւրաճաթ օրունա. = Իտարէիսնէ՛ Պէյօղլունտա ճատտէի լէպիրոնէ Ն. 65:

ՏԻՐԲԱՆԼՈՒ

է.

Տիւրքանու ինչպէս ամենուրեք նոյնպէս և իւր բարեկամութեանց մէջ սքանչելի եղաւ. Իւր ժամանակին ամենէն մեծանուն աշխարհականն և ամենէն սքանչելի կրօնաւորն իւր մտերիմներն էին. Հ. ար Ռաւլինսոն ամենէն զգայուն բառերն ունէր յայտնելու համար նմա իւր սէրն. «Ձէք գիտէր թէ՛ որչափ անարժան եմ ձեր բարեկամութեան... Պիտի ըսեմ ձեզ ինչ որ կ'աղաչեմ ձեզ երբեք չմոռնալ, թէ իմ հոգին նուիրեալ է ձեր ինքնին, թէ իմ սէրս ձեզ պիտի հետեւի ամենուրեք և միշտ, թէ ձեր նեղութիւններն իմ նեղութիւններս պիտի լինին, ձեր ուրախութիւններն իմ ամենէն քաղցր ուրախութիւններս»:

Հ. ար Ռաւլինսոն իւր ընդհանրական Մեծաւորին հը յայտնէր իւր և իւր բարեկամաց, Տիւրքանու և Մօնղալիայի վարմանց կանոնն այս բառերով, որոց մէջ այնչափ բնածիր իմաստութիւն կը փայլէ որչափ աւետարանական քաղցրութիւն. «Ձգուշանալ չափազանցութիւններէ և բացառանքութիւններէ, զգուշանալ նախաւորէք, հաշտեցնել մասնաւոր քան վերաւորը. բարեկամներ շահել աւելի քան թշնամիներ, չմոռնալ ո՛չ բացարձակ տեսութեանց և ո՛չ բուռն լուծմանց»:

Ո՛րչափ սքանչելի է ամենիւ թէ այս չքանազան բարձր հոգիներն որք զիրար կը քաջալերէին Աստուծոյ սուրբ ծառայութեան մէջ, միմեանց մխիթարիչ կը լինէին իշտաց մէջ և իրարու խորհրդակից և աջակից էին յայտնաբեր. Տիւրքանու կարեւոր զէպէր մը մէջ կը գրէր առ ազնուազարմ կոմսն. «Ձեր կողմանէ գրուած մը շատ ի դէպ պիտի լինէր, բայց յանգիմանութիւն չըլլալ կաթուղիկէից դէմ. ընդհակառակն յայտն, քաջալերութիւն, հոգի մխիթարութիւններ. Դիտէք որ միշտ նոյն զոռութեան մէջ եմ. Ոչ ինչ տխուր և վհատեալ. Ս. Յ. Ոսկերեան կ'ըսէ խորին իմաստով մը. սատաւան հոգիները կ'ապանեն տրամուքեամբ» (1)

Բիւլ մարդիկ եղած են դարբնու ընթացքին մէջ որոց անուան և անձին շուրջ այնչափ հիացում ծնած լինի. «Ինչ որ էր կը ճառագայթէր ի նմա. կը կրէր իւր հոգին դէմքին վրայ, իւր արժանաւայել կերպարանքին վրայ, իւր վիհաշուք պարզութեան մէջ, իւր շնորհալի ընդունելութեան մէջ, իւր նայուածքին անպատու քաղցրութեան մէջ, իւր ձայնին հնչուն և գորովալի շեշտին մէջ, իւր բարեհամ և ժպտուն վեհափառութեան մէջ, իւր բացուած բազկաց մէջ ընդունելու համար բարեկամ մը, հիւր մը, աղայ մը. Իւր բովանդակ անձին մէջ կար լուսաւոր բարութիւն մը» (2)

Գրազէտ կին մը նաեւ որ ժԹ. րդ դարու ամենէն շնորհալի դէմքերէն մին է, Տիկին Սվէչին, սքանչելապէս նկարած է այս բարձր ու հոգի անհատականութիւնը. «Բիւլ մարդիկ կան, կ'ըսէ տաղանդաւոր հեղինակուհին, գերազանց իմացականութեանց մէջ որ իմ վրաս Տ. Տիւրքանուի աղգեցութիւնը գործէն. Ծառ հաղուազիւտ եղանակաւ կը միացնէ ինչ որ կայ բարձր և հատու. մտածութեան մէջ կամքի այն եռանդան հետ որ անոր գործութիւնը կը կազմէ. Այս երկու ոյժերն ի նմա կատարեալ հուստարակշռութեան մէջ են, և այդ է որ կը կազմէ և կը մեկնէ այն իշխանութիւնն որով գործնաւէ և իւրաքանչիւր իւր խօսքն» (1)

Անձ մը որ բարձուն ունեցած էր երկար տարիներ կենակից լինելու անմահ Եպիսկոպոսին, կը գրէ. «Իւր առաքելութիւնն անդրդուելի էր, աղանդաւոր էր, և մարդիկ բացարձակապէս գիտէին զայս. ահա ինչ որ նախ յանկուցիչ էր ի նմա, և աւասիկ առաջին հիմն այն արտաքոյ կարգի վստահութեան զոր կը ներշնչէր դեռ լուրորովին երկտասարէ. Երբեք ո՛չ իւր երիտասարդութեան մէջ և ո՛չ յետոյ ո՛չ նախնան անխուսափելի և ո՛չ ամենէն դժնդակ ատելութիւնը չհամարձակեցան յարուցանել ստուեր մ'իսկ այս մասին. Երբեք աւելի եռանդուն ընտելիւն մը չհղաւ և չերեցաւ աւելի վերջնականապէս նուաճեալ. Այս դարն այնչափ անիրաւ քահանայութեան համար՝ կրցաւ նկատել ի նմա ճշմարիտ քահանայ մը. Եւ իւր բարեպաշտութիւնն հաւասար էր իր առաքելութեան» (2)

Իրօք երբեք աւելի գործունեայ կեանք մը չեղաւ աւելի արթնաւոր, աւելի բարեպաշտ. Իւր կիսաաբկաւազութենէն սկսեալ մինչեւ իւր եպիսկոպոսական կենաց վերջին շունչն՝ հակառակ անթիւ և ծանրագոյն զբաղմանց՝ չանցող օր մ'առանց իւր ժամակարգութիւնն ամբողջացնելու, և ո՛չ տարի մ'առանց իւր Հոգեւոր կրթութիւնը (retraite) կատարելու. (Ինչ ջանքալիւ յանդիմանութիւն անոնց որք գործի պատրաստիւն քակ՝ անհաւատարիմ կը գտնուին իրենց առաջին և ամենէն էական պարտոց): Ահա է՛ր իւր գործունէութիւնն այնչափ գերազանց եղաւ ու այնչափ արդիւնաւէտ. երբ մարդ ծոյլ կամ անկանոն չէ, աղօթքը չընդունէր ընաւ իւր աշխատութեան, այլ կը բաղմապատկէ և պաղաւտ կը գործէ զայն:

Իւր կրթութեան (retraite) օրագրէն կը քաղենք հետեւեալ խորհրդածութիւնները. «Պէտք է որ ներքին կեանքը պահպանէ, միտքը և լուսաւորէ, զօրացնէ, վարէ արտաքին կեանքը... Այո՛, անտարակոյս, պէտք է ներքին կեանքն, աղօթքի կեանքը. բայց գործունէութիւնն, Աստուծոյ և ընկերին ծառայութիւնն արտաքոյ, յոգ

նութիւնն, անձնութեան իւրն և ունին իրենց արժէքն... Երկու կենսաբնու դաշնակցութիւնն յառաջ կը բերէ առաքելական մարդիկ. Սքանչելապէս միացած էին նոքա Տեառն մերոյ վրայ» (1)

«Ինչ որ ամենէն աւելի կը գրգռէ զիս, ընկերին թերութիւններն են քստ որում արգելք բարայ. Ասոնք են իմ մեծ խաչերս. Տեսեալ բարեքն արգելուած, կործանուած անոնցմէ որք պարտէին և կըրնային կատարել զայն»։ Եւ կ'առաջադրէ հեղուկեամբ, խոնարհութեամբ համբերել նաեւ այդ պարագայներու մէջ, և համակերպել Աստուծոյ կամաց որ թոյլ կուտայ յաճախ որ մարդկային ապերախութիւնը կամ ապիկարութիւն կատարեն իրենց տըլուր դերը:

Սուրբերուն հետ զբանասխան կը կոչէր ուրիշ Գրիգորս մը (alter Christus). «Մեր ժողովրդոց մէջ, կ'ըսէր նա, նոքա որ կը սիրեն զԹիւռն Գրիգորս, կը սիրեն և զմեզ. Միւս կողմանէ՛ նոյն կասկածը, նոյն դժբաղդագութիւնը, նոյն թշնամութիւնը, կը լրտեսեն զայն, կը լրտեսեն և զմեզ. Ինչպէս նմա և մեզ որոգայթներ կը դարեն. Անոր նման մեք ալ գոհ և պատարագ եմք. կը դոնեմք զմեզ ողջախոնութեամբ, հրաժարմամբ ամեն մարդկային սէրէ, հաղանդութեամբ, աղքատութեամբ, անձնութեան և աշխատութեամբ. մեր կեանքը՝ բաւ է որ լինի ինչ որ պարտի լինել՝ անձնութեան կեանք մ'է միշտ» (2)

Ն. Յ. Վ. Փ.

ՆԵՊԱՊԵՐԻՆ ԹԵՐԱՊԵՒԵՍԻ ՊԱՊՐԵՍՍ

ՊԱՐԸ ՄԻՒԼԱՋԱԹ

(Տեղամ)

Պալէատէ թատառա խորհիւ թէրպիեէ-էրին իւշ գըմը տա, ճէմիյեթի իծթի-մաիյեէ աշխատըյա միւլէնսիւպ պիր քէյ-ֆիյեթ տիր:

Յիւշագըզա ճէմիյեթի իծթիմաիյեէ նէաէն միւրէքքէպ տիր: Պիր ճէմաթ տէրունիստէ մէլճուտ միւլէնէլլի տէրէ-ճէ, մէսլէք վէ մէրթէպէլէր նէաէն մաատուտ տիր:

Էլվէլ պէ էվլէլ իւծի վէ զիւրա կիւրուհի, սանիէն՝ սէնսաթքեար վէ թիւճ-ճար, սալիսէն՝ էրպպը ֆիւնուն վէ իւրում օլտուղը պէտիսար տիր: Թէրպիեէ, պու իւշ տէրէճէլէրին քեաֆէսի իշին միւղ-թաղի վէ օնյարըն գալպէն վէ ֆիւրէն միւլէլալլիւմ զէվթաթան պուլունմալարը-նա քեաֆի վէ վաֆի տիր:

Պունտան մատա, շու տախի իլալէ օլունմալը տիր քի, էսախ վէ ումուի թէրպիյէ, հէր ֆէրա իշին այն տէրէճէլի միւշապէնէթաէ օլմալը իզթիլա իթմէզ: Վաղաա հէր նէվ թէրպիյէնի էսալը ֆէզալ, մէպաթի վէ էտէպիթաթ ֆիւրի:

մախաւը իւղէրինէ միւլէսաէս իւշ տէ, թէրպիյէնի թէմալիյէթի՝ քէմալն հատա-տը միւլէնէնսալը միւլթէլլիւմ պուլուն-մաաղը պէտիյի, վէ ճէմիյեթի իծթիմա-իյեէ տէր տիր մէսլէք վէ տէրէճէլէրէ միւլէսաէմ էֆրաղը նալըն իշթիւսալընա նէալըն, էսապ պիր օլապ պիլէ, թէրպի-նէնի միւլթէնէլլի օլմալը միւլթաղլի, վէ պու հալ իւշ, թէրթիլաթը իւշիյէ-սիլլէ ճէնսալը Հաղգրն հէր ֆէրտէ միւլ-ֆէրտէն պալալ իլլէտիլի վէլաթէթ, իգ-պալ վէ մէրթէպէ իճապաթընտան տիր:

Պիր ֆէրտ, թէրպիյէ սալէսիստէ հաիլ օլտուղը մէրաթիլին միւլթաղիլաթը, վէզաթիլին էնէմիլիթի վէ իծրալընա թէնէպպիւս իտէճէկի ամէլիլաթըն թապիլաթընա նէալըն, քէմալ վէ վիւսաթը թէրթիլի թէլլի իլէ, միւլթաղպէլաթէ միւլթէլլէֆ օլաճաղը մէսլէքին հիւսնի իճ-րալը պապընտա ախլէաղը մէմուռնէ, զալթէթ վէ մուհապպէթ հիսսիլէ մալիք օլտուղը կիպի, թէրպիյէնի պիլիյէ օլ-լան քիմիսնէ թէնսիլ, զալաթը վէ չէօհ-րէթիլ օլուպ, վէզաթիլ իծրալը իշին հէր ան միւլթէմատի պիր իքրուս վէ տա-յանըմաղ պիր սըլլէթ հիսսիլէ, ճէմիլէ-թի իծթիմաիյեէ ալէմիլաթէ շէօհրէթեալ օլմալ իզպալինէ սալա նալլ օլմալա-ճաղը շէմ կիպի պէտիսար տիր:

Իշթէ պու մուհիմի նօթթա, ֆիւրտէն սալա տուր թուլթուլալաթաղ, ճէմիլիթի իծթիմաիյեէ տէ միւլթա առէմիլէ իծթիլ-տիրմէք վէսաթիլ թէնսալլի վէ իծթիլաղ օլունմալը տիր. վէ այլը այլը մէսլէք վէ սէնսաթըն միւլթաղիլաթընա նէալըն հարէքթ իալիմէտիք, թէրպիյէնի հիւսնի նէթիլէնէ իզթիլաթ իալմէնէնէկի կիպի, պիր ֆէրտ քէնսի հալ ու տէրէճէ-սիլլէ միւլթէնսալ պիր թարգտա թալիմ օլմալաղճա, քամիլ առէմ օլմալ շէրէթիլէ նալիլիլիլի տարիլի իւլթան խարիճիստէ պուլունմաաղ տիր: — Իշթէ, կալընը պու շարթ իլէ, էն պիւլիւք միւշթիլաթ հալլ օլունուպ, հէր ֆէրտ, միւլթէլլէֆ օլտուղը մէսլէքաթ թէրաղը իլէ պէրապէր, թիւսաթի վէ տիլէր մուլթէլաթտա մէսլէրթիլալալ սէմիլէրէր իլաւընա ալա-թիլէս, վէ ճէմիլիթի իծթիմաիյեէ տէ մուհիմի պիր մէլգի իլալլինէ մուլաֆիթաղ օլաճաղ տիր: Եալընը պու շարթ իլէ տէ-րունը ալլէ վէ ճէմիլիթի իծթիմաիյեէ տէրէթառ ու սատաթի հուսուլէքըր օլարագ, սէրվէթ վէ մէպըլիլիլէթին ճալլալ պու-սէլէրի արալընա կիւղէրանը էօմիլ նալլ օլունմաաղ տիր: Պու սահի մէպտէլէրին խարիճիստէ հիւ պիր էլլիք, հիւ պիր մուհալէնաթ կէօրիլէմէնէնէկի կիպի, թէրպիյէնի մահրուս պիր ֆէրտին ալլ վէ սալի պիր իլ իծրալընա սալա վէ գաթա մուլաֆիթաղ օլմալալաճաղը միւլթէլլալալ տիր:

Իշթէ, պու ֆիւրի սամիլ իլէ, թէպալը սատըգալը Միւլիլաթանէլէրին հէր պար բէրվէրտէ գըլմագ իլին, խապ ու բահա-թը Հիւմալունլարընը էլլ ու նիհար ֆէտա իլէ, Մէմալիլի Մահրուսէի Ծահանէլէրի-նի ճիւսաթը միւլթէլլիլիլիլիլի, սընսֆը էնալիլին տէրէճէ, սինն վէ մէսլէքինէ մու-

(1) Lettre de Mgr Dupanloup à M. de Montalembert.

(2) M. H. de Lacombe, Vie de Mgr Dupanloup.

(1) Lettre de Mme Swetchine, t. II, p. 380.

(2) M. l'abbé Lagrange, Vie de Mgr Dupanloup, t. I, p. 344.

(1) Vie de Mgr Dupanloup, t. I, p. 271.

(2) Vie de Mgr Dupanloup, t. III, p. 338.

(Stylus)

—319 սէնէսիրնոէ Օսմ. պանդասը վա-
սըթասըլլա թէսվիյէ գըլընաճագ մէմու-
րիյն մասալլաբընըն միգտաբընը հավի պի-
րէր տէֆթէրին կէօնտէրիլմէսի Մալիէ նէ

